

HAJDUFÖLD

ELFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Helyben: 50 K Félévre: 220 K
 Vidékre: 110 K Egész évre: 440 K
NYOLC PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Kunlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Református pápa.

A pápizmus ellen indult meg jó négy száz évvel ezelőtt az a küzdelem, melynek eredménye lett a protestantizmus. Nem állítható az, hogy egyetlen és kizárólagos célja lett volna a hitújító törekvéseknek megváltoztatni a katolikus egyház hierarchikus szervezetét, mely a római pápa abszolút hatalmában, Krisztus földi helytartóságában eszesosodott ki, de egészen bizonyos, hogy a reformáló munkának, a tervbe vett tisztogatásnak egyik legfontosabb, de mindenesetre a legjellemzőbb vállalkozása volt ezen föltétlen pápi uralomnak a megdöntése, mely ólomsúlyival, buvácsizmákkal nehezedett a szabadon járn-mozogni akarók izmaira. Kétségtelen továbbá az is, hogy a pápizmusban a reformáció egy olyan külső ellen indított sulyos és ádáz harcot, amely a belsővel is, a hit lelki lényegével is, sokszoros és hatalmas egybefüggésben állott, összefonódott, szinte eggyé szövéződött, alig megkülönböztethetőleg és szétválaszthatólag azonosult. A reformáció aztán az abszolút pápizmussal szemben megalkotta a független egyetemes papságot, a világi uralkodás terén is jogokat birtokló földi helytartósággal ellentétben a csak egyházi mezőkön buzgólkodó magvetőket, a fölé- és alárendelt viszonylat császár- és alátvalói megaláztatása helyett az egymás mellé rendezkedő szolgatársakat, az egyetemesítő egységet, a mindeneget magába foglaló és szorító nagyságot az ezer és ezer egyenlő egyedét, a sok millió testvér lelkének egyforma, egyenként nem különböző pásztortát.

Igy kerül egymással szembe a pápizmus és az egyetemes papság: amaz a katolicizmus, emez a protestantizmus. Arról lehet vitatkozni, köteteket írni, s ha kell, érte börtönt, gályát, vérpádot szenvedni, hogy melyik a helyes, az igazi, a krisztusi; de arról még csak egy röpke pillanatig sem lehet kétséget támasztani, felvillanó gondolat formájában sem lehet a föltétlen habozni, hogy egyik a protestantizmusnak, a másik a katolicizmusnak olyan lényeges sajátossága, meghatározó tulajdonsága, fundamentuma, sőt léte, amely nélkül többé már egyik sem az, aminek hívja és nevezeti magát. — Mert például pápizmus és protestantizmus együttvéve fából csinált vaskarika, a kör négyzetű, aranyesinálás, vagy perpetuum mobile készítése.

Már pedig itt, ennél a pontnál, ha megállapodunk és szétválasztjuk magunk körül, ide haza, a közvetlen közelség területein, akkor lehetetlen lesz hívő lelkünkben a legsúlyosabb aggodalmainkat elfojtani. Olyan jelenségeket figyelhetünk meg újabban kálvinista egyházunk életében, amelyek láttára minduntalan ajkunkra tolul az el-elynyomott megjegyzés: ez is pápizmus, ez is pápizmus. A református püspökök közül a három legidősebbet a főrendiház tagjai közé iktatta a magyar alkotmány, ebbe a komoly, nyugodt, méltóságos törvényhozó testületbe, jelölve annak, hogy megakarja őket védeni az állásukkal már semmiképpen össze nem férő napi politika olykor szennyos hullámvérésétől; s ezzel szemben a tiszántul püspöke oly mérték nélkül veti magát folyton a zajló piac örvénylő sodrába, amely egy hivatalos demagóg világrekordját is felülmúlva, ugyan mi más ez, mint a középkor pápáinak teljes elvilágiasodása, a királyi és hercegi udvarok cselszövényeinek reverendás bogozgatása.

A kálvinista egyház egyfelől mindenkit papnak tart, de másfelől a hivatásos lelkészek

között sem ismer hatalmi létrát, emelkedő rangfokozatokat, csak „primus inter pares” megkülönböztetésül egy pár önkormányzati szervet, anélkül azonban, hogy ezek is tulajdonképeni egyeduralmuk jogkörökét töltenék be, mert a hatalom meg- és szétosztása alapelve a kálvinizmusnak; s ezzel szemben a tiszántul püspöke, mint debreceni pap, nemcsak el nem háritotta magától egy erős kezmozdulattal a helybeli református egyházak s lelkészlelkői tisztát, hanem valóságos kárral hadakozott érte; pedig ő, aki a tiszántuli egyházkerület püspöke, egyetemes konventi elnök, sőt az esetleges választmány elnöke is, az efféle hatalmi állások halmaza által épen az abszolutizmus koncentrációját alkotta meg, s így a pápizmus hierarchikus tultergésébe esett; ma, feltéve azt, hogy a debreceni lelkészek valami egyházkormányzati vétséget követné el, a szükséges helyreigazítást nyugodt és bizó lélekkel, alig lehetne remélni, mert a felettes hatóságok vezető tiszteit mind ugyanazon kézbe vannak letéve. A kálvinizmus elvetette a ceremóniákban a külsőségeket, a szertartásnak több olyan alakítását, mely nem a hit elmélyülését, a bensőségességet szolgálta és kereste, hanem csupán a felületes formáság kinövését; s ezzel szemben itt, nálunk, október 31-én a református ifjúságot a Nagytemplom előtt nyilvánosan kiszakítva az istentisztelet köréből, püspöki megáldásra vezették elő, mintha csak a pápai áldások korát élneket megint. A presbiterek országos ülésén pedig a tiszántul egyházkerület püspöke saját készítményű hitvallását olvastatta fel és fogadtatta el a presbiterekkel, mint valamelyik pápa a maga buláját, vagy dekretumát. S általában a tiszántul püspöke világi és egyházi téren egy szerepet, olyan mozzanatok közt jelenik meg, amely mintha az első püspök jogilag is kiforrállódott nagyobb hatalmi körére emlékeztetne bennünket. Ő nem csupán azt a tant tagadja meg, mely szerint a püspököknek a többi lelkészekkel szemben a helyzete az, hogy első

az egyenlők között, hanem az összes többi püspökök felett is elsőséget viudikal magának és allandóan úgy gerálja magát, mint aki nem csupán a saját egyházkerületének, hanem egyben a magyar reformátusok összességének egyházi feje. S ezzel szemben a lény az, hogy nekünk, magyaroknak, öt református püspökünk van, akik között ideiglenes, korszerint átmenetileg előálló kötelezettségek fordulnak ugyan elő, de magasabb jog, több hatalom egyiket sem illet a másiknál. Ugy hogy végezetül elmondhatjuk: a kálvinista Rómában élünk, az igaz, de ez a név nem jelenthet eitolódást a pápizmus felé épen azon a téren, amely ellen az első reformátorok örökre dicsőséges küzdelmüket folytatták.

Meg kellett írni végre ezeket is nyíltan és őszintén. Mostanában bizonyos körökben annyit hallunk a bibliai igaz szellemről, a tiszta kálvinizmusról, a reformáció puritánságáról, hogy meg kellett sokálni ezt épen azon egyének részéről, akik ellenkezőleg tudatosan vagy tudattalanul, akarva vagy nem akarva, de nyilvánvalóan ezt a megtisztított lelkét a protestantizmusnak hozzák veszedelmbe a maguk ténykedéseivel. Mellekos ennél a kérdésnél, hogy kiről van szó, vagy kiktől, egyesről vagy többről, lelkészről vagy világi egyéről, a fő, a döntő a magyar református egyház hivatása, feladata, lényege, boldogulása. Már pedig ebből a szempontból — ismételjük — a legnagyobb aggodalommal szemlélünk egy idő óta bizonyos tényeket és eseményeket. Meg vagyunk győződve, ha ezekben nem fog beállani gyökeres javulás, a magyar kálvinista Sion olyan betegségbe fog esni, amiből aztán igen nehéz lesz — ha ugyan egyáltalán lesz — a gyógyulás. Az ősök hagyománya drága ékszer, melyet elkölteni a legnemesebb szándékkal sem szabad, egyéni cifraikodásból, hivalkodó urhatnamságból pedig elpazarolni egyenesen bűn: a református egyház alapelvei is ilyen kincsek, melyekhez még a hivatalos vezetők sem nyúlhatnak avatatlan kezekkel. Erre soha és sehol joguk nem volt, nincs és nem is lesz.

A királylátogatás újabb részletei.

IV. Károly még Szombathelyen van.

Szombathely, apr. 2. A különböző elterjedt verziókkal szemben a királynak Pranginsból való elutazása a következőképen történt:

IV. Károly király Nagyesütörtökön indult el Tránginsból s Strassburgon és Délmetországban át a párisi expressen jutott el Bécsbe, ahová pénteken este érkezett meg. Itt felkereste Erdődy Tamás grófot, aki nagy meglepetéssel ismerte fel a királyt, aki arra kérte, hogy utlevelét másnap láttamoztassa s hogy azután együtt utazzanak Magyarországra. Erdődy teljesítette a király kérélmét s Nagyszombatban délelőtt autón mentek a magyar határ felé.

A határt a király Pinkafőnél lépte át, miután az autót visszaküldték Bécsbe. Itt ismerék fel először a királyt, még pedig egy volt csendőr altiszt, akinek a harctéren személyesen tüzte fel a kisézést érmet a király. Nem igaz, hogy állítólag és maszkírozva jött át a határon a király. Ezután egy kocsmába tértek, ahol előfogatot rendeltek s ezzel Felsőőrre mentek, ahol a király teljesen ismeretlenül részt vett a feltámaszti ünnepélyen.

Felsőőrrel váltott lovakon Nagyszentmihályra mentek, ahol vendéglőben szálltak meg. Itt is ebédeltek. A királyt itt a Scheu-család-

nál ismerte fel egy badeni szakács, aki midőn bevitte az ételeket, felkiáltott:

— **Jessus, der Kaiser!**

Innen kocsin mentek be Szombathelyre, ahová késő este értek be.

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Rakovszky Istvánt, a nemzetgyűlés elnökét, Szécsény Miklós főudvarmestert és Hunyady József grófot.

Szombathelyen teljes a rend és a nyugalom.

Szombathely, április 2. (N. St. t. j.) IV. Károly szerdán délelőtt Körmenten volt, ahol Batthányi—Stratmann László kastélyát rendezték be számára.

Budapest, április 2. Hir szerint az osztrák kormány szabad átvonulást engedélyezett IV. Károly számára. Sváje kormánya kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, hogy IV. Károly király visszatérjen a svájei köztársaság területére, de nem fogja a svájei köztársaság területét a kormány tudta nélkül elhagyni.

Páris, április 2. Praznoszky Iván magyar követ nyilatkozott a Petit Parisien előtt s kijelentette, hogy Magyarország a királyságot akarja, de ezt a kérdést alkotmányos uton fogja rendezni.

Budapest, apr. 2. Politikai körökben élénk figyelemmel várják a nemzetgyűlés tegnapi ülésének további fejleményeit. Hír szerint a miniszterelnöknek kilátásba helyezett akciója már olyan stádiumba jutott, hogy az akció befejezését már holnapra várják. Lehet, hogy a miniszterelnök már az április 5-i ülésen nyilatkozni fog a kormány szerepéről tájékoztatja a közvéleményt.

Budapest, apr. 2. Ma délelőtt Teleki Pál gróf miniszterelnöknél megjelent Hohler angol és Foche francia főmegbízott, valamint Vinossi gróf olasz követ.

Szatai nagy szive

Mentő-akció a „Hajdúföld” kétségbeesett részvényeseiért

Dr. Szatai Ferencnek, az „Egyetértés” szerkesztőjének fáj a feje. Miért fáj az ő feje? A „Hajdúföld” részvényeseiért fáj az ő feje... Azt írja márc. 31-iki lapjában, hogy ha mi jobb lapot csinálunk mint ő, akkor „nem eshetnének annyira kétségbe a részvényeseink, akik bizonyára nem is álmodták azt, hogy pénzüket mire adják.”

Valóban nem lehet csodálni, ha minden érzékeny szívű keresztyén embernek megindul a szive ezeknek a szegény jóhiszemű embereknek a kétségbeesésén. Szatai is, ime, nagy szívébe zárja őket s együtt sír a sírokkal és együtt gyászol a gyászolókkal. Április 1-seji lapjában (ominózus nap!) a tőle már megszokott csömörletes öndicséret keretében, beszámol arról, hogy két darab „kétségbeesett” részvényesünk beküldte hozzá „Hajdúföld” részvényeinek osztalékát: 10—10 koronát jótékony célra. Annyira kétségbe vannak esve, hogy már az „Egyetértés”-hez küldik nagyszabású jótékony adományait! Kétségbe vannak esve, és úgy látszik, Szataival együtt nem képesek megérteni azt, hogy nem minden csak üzlet. Nem megy a fejükbe, hogy lehetnek olyan naiv emberek, akik önmaguk nyereszvédelme el határokat szabnak és alapszabályban mondják ki, hogy az osztalék nem lehet több 5 százaléknál. De mi tovább megyünk. Elmondjuk azt, amit Szatai ur még bizonyára nem tud: vannak részvényeseink, akik a kétségbeesésnek olyan magas fokára jutottak már, hogy 100 (egyszáz) koronáért vett részvényeik darabját hajlandók most már 300 (háromszáz) koronájával elvesztegetni, csak hogy veszett fejszéknek a nyelét megmentsek.

Es most egy vallomást. Ez a sirám és mérhetetlen gyász, amelynek kétségkívül mi vagyunk az okozói, s különösen az a művészi előadás, melyben „Sulytalan” Szatai azt körülteremtette, megmozdította a mi lelkiismeretünket. Gyötrő lelkiismeretfurdalásunk indított arra az elhatározásra, hogy jóvátesszük, amit vétettünk. Epen azért kötelezőleg kijelentjük, hogy ez évi május 1-ig minden kétségbeesett részvényesünktől hajlandók vagyunk összes részvényeiket megvásárolni eredeti árán, még az időközi törvényes kamatot is megfizetjük.

Ismervén Szatai ur jószívét, fel kell tételoznünk, hogy meghallgatja ezeknek a szánandó embereknek érdekében hozzá intézett kérésünket és „nagy elterjedtségű” lapjában díjmentesen fogja közhírré tenni ezt az elhatározásunkat.

Az eladásra kínált részvényeket lapunk kiadóhivatala (Piac-utca 59. szám) veszi át, a hivatalos órák alatt s nyomban kifizeti érték a pénzt.

A magyar-lengyel szerződés életbelépett

Budapest, apr. 2. (Nemz. St. tel. jel.) 1921. január 24. és február 21. között a lengyel—magyar megbízottak Budapesten gazdasági és kereskedelmi tárgyalásokat folytattak. Az áruforgalmi szerződést a lengyel minisztertanács március 30-i ülésén jóváhagyta s így az egyezmény hatályba lépett.

Mindennemű gazdasági és malomgépjavításokat, Autogénhegesztést, Csepőgépeket, Locomobilokat veszünk eladunk és javítunk. Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölünk. Telefon inter. 9-34

A nagy Széchenyi döblingi hagyatéka

Kiadás alatt a bécsi cs. muzeum titkos levéltárának érdekességei

A magyar Történelmi Társulat átiratot intézett a város tanácsához, melyben beszámol arról, hogy a társulat több tagja a közel múltban a bécsi császári muzeum titkos levéltárában kutatásokat végeztek. A kutatás eredményeként nagyon sok értékes történelmi munkát találtak, többek között Széchenyi István gr. „Döblingi hagyatékát”. A felkutatott munkák közül, mint egy 25 kötetes művet szándékozik a társulat kiadni. Ugyancsak ezen kutatásról s az ott talált értékes történelmi dolgokról felolvasásokat is tervez a Társulat. A megkeresés elmondja még Széchenyi István Döblingi hagyatékának egyes részleteit, kivonatolva. Nevezetesen a császári kormány 1860-ban házkutatást tartott Széchenyi gróf bécsi lakásán. Ezen házkutatás alkalmával Széchenyi István nagyszerű munkáit lefoglalta a császári kor-

mány s azokat a császári muzeum titkos levél tárába helyezte el.

A nagyszerű munkát mindeddig sűrű homály borította, de most az ott engedélyezett tudományos kutatások alkalmával napfényre kerültek az eddig féltve őrzött irások. Ertesíti az átiratban még a tanácsot a Társulat, hogy tekintettel a mostani nehéz nyomdai viszonyokra, a 25 kötetes művet csak annyi példányban állítja elő, ahányan előjegyeznek a műre. Epen ezért kulturális szempontból a város nagyban elősegítené a mű kiadását, ha arra előjegyezne.

A kultur tanácsnok ezen átiratot pártolól fogja referálni a tanácsülésen. Rá fog mutatni a kulturtanácsnok, hogy a közművelődési könyvtárak tekintélyesen gazdagítaná a Történelmi Társulat ezen nagyszabású munkája.

Munkabérek leszállítása

Az Árvizsgáló Bizottság figyelmébe!

Az Árvizsgáló Bizottság március hó 29-én közzétett egyik kiadványában az 1920. évi XV. t. c. büntető rendelkezéseire való utalással felhívja az összes munkásokat, hogy a közszükségleti cikkek olcsóbbodására való tekintettel bérigényeiket a megfelelő mértékre szállítsák le.

Az Árvizsgáló Bizottság ezen intézkedése korainak látszik, mert lényeges olcsóbbodás ezidőszakra csupán a munkásság szükségleteinek fedezésére szolgáló egy-néhány élelmiszerrel, u. m. az állati termékek, valamint a hűvelyesek áránál mutatkozik. A többi élelmiszerkéknél ezidőszakra az olcsóbbodás olyan minimális, hogy figyelembe véve a fogyasztásnak ezekben való csekély voltát, számításba sem jöhet. A liszt ára kormányhatóságilag lévén megállapítva, lényeges olcsóbbodás csupán a már említett szükségleti cikkeknek állapítható meg. Ezzel szemben a szorosan vett kereskedelmi és ipari cikkek áránál mindössze 10—15%-os olcsóbbodás mutatkozik, vagyis tekintettel arra, hogy ezen cikkek árai oly örületesen magasak voltak, egy oly lehetetlenül csekély árdifferencia a vásárló javára, amely még mindig nem teszi lehetővé azt, hogy a munkásság — és vele együtt szenvedően a tisztviselői osztály — lerongyolt ruháját, fehérneműjét, lábbelijét pótolhassa, de nem teszi lehetővé még azt sem, hogy legalább javíthassa.

Az Árvizsgáló Bizottságnak a munkássághoz általánosságban intézett felhívása ezek szerint a kérdés felszínes megítélése eredményének látszik, különösen akkor, ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy egyes iparágak munkásai — a timár, cipész, eszmadia, szabó, óras munkások kivételével — a legtöbb iparágak kisebb-nagyobb mérvű pangása folytán a legsúlyosabb nélkülözésekkel küzdven ezideig, nem foszthatók meg az emberileg mérlegelendő minimális megélhetési lehetőségektől. Recenzust keltett e rendelet az ipari munkások nagy részénél akkor, amikor épen most a nyomdászok magasabb munkabérekre tudtak a maguk számára kieszközölni.

Az Árvizsgáló Bizottság rendeletének módosítását látom szükségesnek ezek alapján, olyan formán, hogy a rendelet ne általánosságban intéztesse a munkássághoz, hanem egyes iparágakra vonatkozóan specifikusan és pediglen azokra, amelyeknél, a kérdésnek beható és a részletekre is kiterjedő tanulmányozása alapján kétséget kizáróan megállapítható a munkabéreknek a jelen gazdasági helyzethez mért túlságosan magas volta. Ezt szerintem így kívánja a körültekintő okosság és az ügy elbíráhatóságához szükségképpen megkívánandó méltányosság érzése is.

Az olcsóbbodást az ipari cikkek: vászon,

fehérnemű, ruhanemű és konfekciós cikkek árusainál sziveskedjék hullámszába hozni az Árvizsgáló bizottság; ott még mindig szélcsend uralkodik, ahol alig-alig bodrozza fel egy kis szellő vizeiknek sima tükrét. Itten, ezeknél a legindokoltabb az árak leszállítása, különösen mostan, amikor a korona valutáris javulása folytán ezidőszakra érkező árukat az eddigi árnál lényegesen olcsóbban bocsáthatják a vevőközönség rendelkezésére.

Ha veszítenek is, még mindig nem bukhatnak meg — hisz ez nem is lehet célja a helyes nemzetgazdasági politikának — de ha nem értik meg azt, amit meg érthetnének, ha nem értik meg, hogy a háborút és az azt követő szomorú, idők minden nyomorúságát végigszenvedett óriási társadalmi réteggel szemben milyen előnyben voltak és vannak, mostan is, hát azt valami uton-módon még is csak meg kell nekünk értetni.

A kérdést el lehet intézni keztyüs kézbe is, nem szükséges azonban, hogy a keztyű glaszueből való legyen.

Seiwert Ede.

Nagy török győzelem

London, április 2. (N. St. t. j.) A törökök Esti Akzáránál nagy győzelmet arattak a görögök felett. Egy görög hadosztályt elfogtak. Kemal pasa lovassága üldözi a görögöket. Angora zászlódiszt öltött.

Az angol bányász-sztrájk

Bécs, április 2. (N. St. t. j.) Az angol bányász-sztrájk általános, Egymillió 200 ezer férfi, nő és fiatalok munkás sztrájkol. A sztrájk nem tarthat soká, mivel a sztrájkpenztár meg lehetesen kiürült a múlt év október havi sztrájk alkalmával.

Az árak kötelező jelzése

Az árvizsgáló bizottság már egy ízben elrendelte, hogy a kereskedők kirakatba tett, a piaci árusok eladásra kitett cikkeik árát jelezni kötelesek. A bizottság azt tapasztalja, hogy ezt a rendelkezést a kereskedők jórésze nem hajtja végre, miért is azt ezuttal megújítja s figyelmezteti a kereskedőket és árusokat, hogy a rendelkezés áthágói ellen iparendélyük visszavonása iránt meg fogja tenni az előirt törvényes lépéseket.

A bizottság e rendelkezés megtartására nagy súlyt helyez, mert a vásárló nagyközönség látni, szemlélni kívánja a tagadhatatlanul majdnem minden vonalon beállott áreséseket és összehasonlításokat kíván tenni az egyes kereskedők és árusok árai tekintetében s figyelemmel kívánja kísérni a jövőbeni árki alakulásokat.

Árvizsgáló bizottság.

Nagy gépjavitó ipartelep! VÉRTESY TESTVÉREK
Debrecen, Hatvan-utca 53.

NAPI HIREK

Kacagnivaló

az a hiru erőlködés, amellyel a „liberál” sajtó régi módszer szerint előtérbe hozni és nagygyá kinevezni igyekszik a maga embereit. A debreceni például „Cicero és Vázsonyi” címmel szemérmetlenkedik összehasonlítani az ókori Róma egyik legnagyobb konzulját és a világnak kétezer év óta bámult utólréhetetlen ékesszólóját a pesti Terézváros „demokrata” körének gondórhaju Weiszfeldjével, s nem restelli megállapítani hogy a „két férfi” jelleme sokban azonos vonásokat mutat: Ezt mi keresztyének nem tudnók utána csinálni, s ezen a téren messi elmaradtunk és el is fogunk maradni a zsidó sajtó mögött. Nem azért, mintha nekünk nem volna nek száműzött Vilmosaink. nem is azért, mert nincs tollunk, mellyel a párhuzamot mestersen megírjuk, hanem azért, mert nekünk nincs elég bőr a képünkön, Mi nem tehetjük meg azt, hogy ilyen kacagni való ostoba dőreséget találjunk fel olvasóinknak és nincs elég faji szemtelenség bennünk, hogy egymás mellett emlegessünk két kort és két világnézetet, amelyeket időtálló szakadékok választanak el egymástól. Erre az orcdatlan vakmerőségre mi igazán nem vagyunk berendezkedve, mert mi ismerjük a társas illemt és van fogalmunk az izléstelenségről is... Pedig okulhatnánk! Ilyen szemérmertlenséggel, mesterségesen tették ők nagygyá a magyar irodalom meggyaldzóit is...

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban (Miklós-u. 3. sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

— **Az Arany János Társaság** holnap, f. hó 4-én, hétfőn délután 6 órakor a Nemzeti Hitelintézet R-t. helyiségében rendes közgyűlést tart. Feltétlen megjelentést kér az elnökség.

— **Doktorráavatás** A debreceni m. kir. tudományegyetemen szombaton délelőtt Sebess Jenő jogszigorlót az államtudományok doktorává avatták.

— **A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat** Igazgatósága holnap, hétfőn délután 3 órakor a „Hajdúföld” szerkesztőségében ülést tart.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Tegnap délelőtt 12 órai kezdettel a március 31-én tartott közgyűlés jegyzőkönyveit hitelesítő közgyűlés volt.

— **A nemzeti eszme filozófiája.** Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga és az Arany János társaság a közbejött akadályok miatt megszakított tudományos előadások sorozatát újból felveszi. Ma délelőtt 11 órakor, a Vármegyeház dísztermében dr. Zivuska Jenő egyetemi m. tanár tart előadást „A nemzeti eszme bölcsesete” címen, A tudós előadó által tárgyalt kérdés ma a világmozgalmak homlokterében áll s a rendezőség úgy a tagok, mint általában a nagyközönség, minél tömegesebb látogatását kéri.

— **A szénszállítás újra szünetel.** A világitási vállalat jelentése szerint a szénszállítás napok óta szünetel. Reméljük, hogy a husvétünnep szünetét hamarosan pótolják a bányamunkások.

— **A „NYUKOSZ” orgonahangversenyére,** mely e hó 5-én délután a Kossuth-utcai református templomban 4 órai kezdettel lesz, oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyekből Méliusz és Antalffy könyvkereskedésében már csak pár darab van előadó, amiért is értesítjük a város érdeklődő közönségét, hogy jegy az előadás délutánján a Nagytemplom előtt is kapható lesz.

— **Gazdák figyelmébe.** Mezőgazdasági gépjavitó és kovács műhelyemet megnyitottam a Látóképnél levő nagy állásban, elfogadok mindenféle mezőgazdasági gépek, ugyszintén kutak javítását; ugyanott állítom fel a Látóképi gőzmalmot kérem a gazdák pártfogását tisztelettel Sipos János.

— **Felhívás az erdélyi menekültekhez és az itteni unitáriusokhoz.** Dr. Boros György a magyarországi unitárius egyház püspökhelyettes főjegyzője a napokban városunkba érkezett. Ma, vasárnap délután 4 órakor Debrecen városaházának dísztermében előadást tart amerikai utjának tapasztalatairól. Ezt megelőzőleg pedig ugyanott délután 3 órakor az unitárius ifjuságnak lelkigyakorlatot tart, amelyre az unitárius szülők figyelmét és érdeklődését ez uton is felhívjuk. Az esemény számba menő előadásra szívesen láttatnak mindazok, akik amerikai véreinknek a jelen szomorú viszonyok között való hazafias magatartása iránt érdeklődnek.

— **A debreceni Sakk-kör** a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az 1921. évre megválasztott tisztikar tagjai: (elnök helye ideiglenesen betöltetlen). Alelnökök: Dalmy Barna és dr. Hausner Ignác. Titkár és pénztáros (ideiglenesen) Kulcsár Kálmán. Jegyző: dr. Csiky Béla. Másodjegyző: Fekete Mihály. Számvizsgálók: Kerékgyártó István és dr. Kocsis Sándor. ügyész: dr. Bay András. A választmány tagjai: dr. Adonyi Dénes, dr. Barabás Béla, Földes Sándor, Fleischmann Mór, dr. Kovács Gábor, dr. Miklós Ármán, Nagy Lajos, Reichard Sándor, dr. Sörös László, dr. Szaplonczay Szücs Károly és Torma Sámuel. A Kör három csoportos versenye, egy hónapos küzdelem után, amelyet a sakkozók és a közönség mindvégig nagy érdeklődése kísért, befejezést nyert. Az érdeklődés központjában az első csoport küzdelme állt, mert itt játszottak a leg-erősebb játékosok, köztük nem egy külföldön is ismert nevé. Az első díjat Dalmy Barna nyerte, megelőzve a második díjat nyert Kulcsár Kálmánt. A második csoportban dr. Csiky Béla, a harmadikban pedig Prónay Pál nyerte az első díjat.

— **Házasságkötések.** Biró Imre—Tóth Zsófia. Laskai Sándor—Ecsedi Eszter, Váradi István—Bene Tóth Mária, Szilágyi Bálint—Mihalási Julianna, Takács Imre—Fekete Zsuzsanna, Schurmann Ferdinánd—Nagy Ilona, Némethi János—Kató Zsuzsanna, Kiss Lajos—Tokaji Erzsébet, Kiss István—Fülöp Mária, Vásári István—Tamás Margit, Berki Géza—Horváth Julianna, Kürthy Elek—Ignác Bert, Ungár József—Elefant Bert, Guffmann Károly—Krisztián Jován. Kender Gyula—Béres Mária, Molnár Gyula—Pataki Erzsébet, Ivánka—Vince—Hodina Anna, Farkas Lajos—Nagy Erzsébet, Bugyi József—Csász Vilma, Beizmann Ferenc—Széna Margt, Bessenyei Géza—Farkas Eszter, Herczog Géza—Kovács Mária, Bodolai Ferenc—O. Nagy Piroksa, Vasas Mihály—Takács Róza, Juhász János—Eiselt Gabriella, Bojtó János—Bedő Erzsébet, Osváth Gábor—Faklós Mária, Kosztin György—Hüse Zsuzsanna, Bisánszky István—Králl Anna, Papp Gusztáv—Nagy Emma, Nagy Sándor—Hegedüs Margit, Bakos József—Nagy Erzsébet, Szabó Lajos—Sipos Julianna, Kaszán Mihály—Koroknai Julianna.

— **Ébredők hangversenye.** E hó 9-én este 8 órai kezdettel a Bika dísztermében nagyszabású jótékony célú hangversenyt rendez az ÉME országos közlekedésügyi szervezete. A műsoron a budapesti m. kir. Operaház három kiváló művésze: M. Némethy Ella, Kruszyk Ann és Pilinszky Zsigmond, továbbá Besse-nyeyné Fabry Irma, Darkóné Simonffy Irén zongoraművésznők, Ghéczy Barna, Pozorszky Béla hegedűművészek, Karácsonyi István zongoraművész, az Opera karnagya, dr. Kiss Menyhért, a Petőfi-társaság tagja és Bardossy Gyula, a szervezet ügyvezetője és több számmal a Máv. „Horthy”-dalárda szerepelnek. Jegyek előre válthatók az ÉME helyiségében (Péterfia-u. 78.) és a Nizzai virágüzletben (Piac-u.)

— **Értesítés.** Szibériai hadifogly tiszték vasárnap este 8 órakor bajtársi összejövetelt tartanak a Bika kávéházban.

— **Salgó Piroksa zongoraművész.** Dohnányi tanár tanítványa április 12-én este 7 órakor tartja hangversenyét Debrecenben, a Zenede nagytermében. A budapesti Zeneakadémián tartott hangversenye alkalmából a budapesti lapok a legnagyobb elismeréssel méltatták a művész nagy képességeit. Részletes programot legközelebb közöljük. A jegyek Hegedüs és Sándor üzletében kaphatók.

— **Alföldy Károly tánciskolájában** a tavaszi tanfolyam április 4-én kezdődik. Beiratkozás Péterfia-u. 2. sz.

— **A Debreceni Első Takarékpénztár** igazgatósága Versényi Tibor addigi helyettes vezérigazgatót a takarékpénztár vezérigazgatójává nevezte ki.

— **Debrecen—hajdumegyei Diákszövetség** értesíti tagjait, hogy folyó hó 5-én, kedden délelőtt 11 órakor Budapestre induló vonaton számukra egy fél harmadosztályú kocsit fenntartatott.

— **A „Honszeretet” a menekült egyetemi hallgatókért.** A „Honszeretet Egyesület”, melynek célja a magyarság egyesítése Magyarország területi sérthetlenségének kivívása érdekében, nagy gondot fordít az ifjuság támogatására és szellemi életének irányítására. Most is az ifjuságra gondolt és a „Honszeretet” című társadalmi, katonai, gazdasági lapja jóvedelmének egy részét a menekült egyetemi hallgatók felsegélyezésére adja. A lap havonta kétszer jelenik meg és kapható a Keresztyén Hirlapterjesztő Vállalat asztalainál valamint Csáthy- és Thaisz-féle kereskedésekben.

— **Térzene.** A katonai zenekar ma délelőtt 12—1-ig a városaháza előtt térzenét ad a következő műsorról: 1. Magyar katonák indulója. Nöth A., 2. Arany és ezüst, keringő. Lehár F., 3. Zenélő cigányok. Eilenberg R., 4. Cigányszerzem, nyitány. Lehár F., 5. Magyar egyveleg. Pazeller J., 6. Magyar ábránd. Bach., 7. Huszár induló. Nöth A.

— **Hösi halottak adatainak bejelentése.** A világháboruban hősi halált halt egyének hozzátartozói, ismerősei stb. újból felkértek, hogy az elhalt élet-rajzi adatait és hősi halálának általuk ismert körülményeit, amennyiben azt eddig be nem jelentették volna, a Pénzügyi palotában, (II. emelet 11. sz. szoba) mielőbb jelentsek be. Ha az elhalt fényképei a hozzátartozók birtokában megvannak és nélkülözhetők, azoknak beszolgáltatása is kéretik. Az elesett tiszték fényképei, életrajzi és kiváló fegyvertények leírása szintén beküldendők.

— **Dalestély.** Ma este 7 órakor tartja Róna Ilonka fővárosi dalénekesnő nagy érdeklődéssel várt dalestélyét a Zenedében. Zongorán Falk László zongoraművész kíséri. Még meglevő jegyek a Zenede portásánál és előadás előtt a pénztárnál kaphatók.

— **A debreceni népszövetségi hitelszövetkezet** évi rendes közgyűlését folyó hó 4-én, délelőtt 11 órakor tartja a róm. kath főgimnázium tornacsarnokában.

— **Koszorúme gváltás.** Zoltán Ödön elhunyt alkalmával Irinyi Sándor 500 koronát juttatott hozzánk koszorúme gváltás címén a nyomorban szinylődő menekült egyetemi hallgató részére. Rendelteségi helyére juttatjuk.

— **Adományok.** N. N. 50 koronát küldött be hozzánk a nyomorgó müegyetemi hullgató számára. Az összeget átutaltuk. — A villamos által elgázolt Fenyus Zoltán fiatal munkás részére, aki müldbat szeretne magának vásárolni, Dr. Galánffy János 100 K, Hajdu Miklós 100 K, a Fabián-testvérek cég 54 koronát juttatott ma hozzánk. A jótékony adományt köszönettel fogadjuk és a gyűjtést folytatjuk.

— **A Debreceni Gazdasági Egyesület** folyó hó 3-án délután 4 órakor tartja évrő ülést; ezt megelőzőleg délután 3 órakor választmányi ülést tart. Az Egyesület tagjait ezuton hívja meg az Elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés az 1920. évről. 3. Az 1920. évi felülvizsgált számadások elbírálása. 4. Az 1921. évi költségelőirányzat tárgyalása. 5. 10 választmányi tagnak kisorsolása. 6. Titkári jelentés a Gazdasági és Kertész Egyesület részére a város által átengedett 10 kat. hold föld tárgyában. 7. Folyó ügyek.

— **Kiss Ferencz** női szabó a Molnár Ferencz-cég volt szabásza Debrecen, Piac-utca 56. szám. Urhölgyek szives figyelmébe! Van szerencsem értesíteni az urhölgyeket, hogy varrodámban úgy angol, mint francia ruhák, kosztümök, felöltők és minden e szaknába vágó munkák legizlésesebben készülnek. Szakszerű szabászatot is tanítok.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

— **Özv. Tóth Kálmnné és Társa** nyakkendőkészítő és javító műhelye Péterfia-u. 53.

Répa, búkköny, lóhere és összes kerfi és virágmagvak, gépeszközök, olajak, petróleum, kő- és darált só, kötél-árak, kertü eszközök, szeged- drótok, permetezők, rézgalic, raffia stb. **a mai leszállított árak mellett beszerezhetők**
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruüzletében Debrecen, Hunyadi-utca 13. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG.

„HAJDUFÖLD” GAZDASÁGI MELLÉKLETE.

A tengeri kockás vetése

Írta: Váradt Szabó János.

Aki tengerijét kockásan — négyzetkötésben — művelve termeszt: a mai idők — „takarékoskodni, jobban dolgozni és többet termelni” — hangzatos jelszavait segíti tettet ölteni. Mert a kockás vetéssel a vetőmagnak legalább a felét takarítja meg, de egyszersmint a keresztben-hosszában való fogatos művelés lehetőségének megadásával a jobb munka alapjait veti meg, aminek és a növények egyenletes — egyforma — loszlásának a nagyobb terméseredmények az elmaradhatatlan következményei. A fogatos műveléssel azonban nemcsak a jobb munka lehetősége adódik meg, de a megmunkálás kézierősüksége is a legkevesebbre csökkentődik. Úgy, hogy a tengeri kockás termesztése a jobb munkával és a lehető legnagyobb termékek elérésével szemben a termelési költséget is a legkevesebbre szállítja alá, azaz a termelést lényegesen olcsóbbá teszi. Semmi ok nincsen tehát arra, hogy a gazda a tengerinek kockásan való vetésétől visszariadjon, mert a fészkeléssel járó több munka és a nagyobb kiadás már a kockás tengeri könnyebb és gyorsabb megrikthathatóságában — egyeztetésében — is megtérül, ha ugyan az a fészkeléssel megtakarított vetőmag értékében nem talált volna fedezetet.

A kockás vetéshez is a földnek az az állapota a legalkalmasabb, amely a tengeri jó kelését biztosítja. (Lásd a Hajdúföld márc. 27-iki számát.) A kockásan elvetendő területet a hosszában keresztben húzott kis mélyedések, barázdák, vonalak által olyan nagyságu négyzetekre, kockákra osztjuk be, mint amennyire a tengeritöveket egymástól állani kívánjuk. És a tengerit eme vonalak keresztelési pontjaira fészkeljük el. A vonalak meghúzásához legegyszerűbben a vetőgépet akként állítjuk be, mint a tengerivetéshez szoktuk, ügyelvén különösen arra, hogy a fennhagyott csoroszlyák a visszafordulási nyomokon is egymástól egyenlő távolságban lévő, jól látható vonalat húzzanak. Könnyítés végett a gépállványról a magsekreényt is leszerelhetjük. Így vontatására egy erősebb vagy két gyengébb ló ereje untig, kiszolgálására pedig egy lövezető gyerek és a kormányos elegendő, mert a csoroszlyák leeresztését és felemelését a végeken a kormányos is elvégezheti. Vetőgép helyett azonban erre a célra külön, utaló, sorhúzó, vonalzó stb. névvel illetett eszközt is készíthetünk. Ez áll egy 2,5 m. hosszú, vagy hosszabb s 10–12 cm. vastag keresztgerendelyből, amelybe a sorhúzófogak felvételére a megfelelő távolságban lyukakat furunk, vagy véseteket készítünk. A fogak hossza 25–30, vastagsága pedig 2–3 cm., végükön 5–6 cm.-nyire jól kiszélesítve vagy ellapítva, hogy jól látható állandóbb nyomokat húzhassanak. Ez eszköz a befogásra egyik oldalán, a közepén villás

ruddal és hámfával, e mögött pedig a kettős ruddal ellenkező irányban álló két vezető szarvval szerelendő fel. Majd az egyenesebb vezetés megkönnyítése céljából a két szélső fog iránt a gerendelyre két, a gerendelyre merőlegesen álló, 100–120 cm. hosszú pálcát erősítünk fel, amelyek irányának mindig az utolsó húzott sorvonalába kell belefeküdenie. Az egyenes vezetést azonban a munkások a vetőgéppel könnyebben elsajátítják. A vetőgép csoroszlyái természetesen kellőképpen megterhelendők és hogy a csoroszlyák még inkább látható és maradó nyomot hagyjanak maguk után, a két oldalról a saruöntvényhez szegecselt lemezt feszítsük egymástól lehető széjjel. A 3 m. hosszú gerendelyvel 4-63 cm. széles sort húzhatunk egyszerűen. És ez 1 lóval, 1 lövezetővel és 1 kormányossal naponta 4 kat. holdat vonaloz keresztben-hosszában meg.

Történjek azonban a földnek a megvonalozása bármelyik eszközzel is, az a fő, hogy a vonalzás előbb az egyik, azután a másik irányban történjek, mert így a keresztelési pontok — a fészkeléssel, az utóbb húzott sorok irányával keresztben haladva — jobban láthatók.

A tengeri fészkeléséhez a csapot orru s rövid (35–40 cm-es) nyélbevert, könnyű répakapák a legalkalmasabbak. Ezzel a munkás a sorra áll és ami közben a keresztelési ponton a kapával olyan mély fészket vág, hogy abba a másik kezével a kőtényéből kivett 2–3 szem tengeri nedves földbe essék, a kapával kiemelt földet a magra visszakereszti, vagy húzza és a földet, ha szükséges, nagyjából elegyengetvén, ha a föld nem nagyon nedves, a fészkekre rálép és azután a másik fészket vágja, veti be. A vetési munka tehát, kivált némi gyakorlat után, eléggé szopora és korántsem olyan nehéz és körülményes, mint sokan hiszik. Egy lány ugyanis — mert erre a fehérség a legalkalmasabb — naponta fél kat. holdat kifogástalanul befészkelhet. A fészkelés ugyan a közönséges géppel való vetésnél költségesebb, de a többköltség már a megtakarított mag értékében is, kivált akkor térül meg, ha hibátlanul csirázó vetőmagot, jól előkészített földbe kedvező időjárással mellett vetjük el; amikor is a vetés teljessége a fészkenként 1–2 magnak elfészkelésével is biztosítható. Ugyanis a holdanként géppel vetni szokott 18–20 kg al szemben a fészkelésnél 5–6 kg. mag is elegendő. Ültetés után száraz idővel a táblát fogasoljuk meg, olykor azonban utána a henger is használható.

Jellemző, hogy munkásaim (Csorváson) a tengeri fészkes, kockás vetésének nagy előnyeit már a háboru előtt, annyira belátták, hogy részes tengeriföldjüknek megvonalozását kívánták és a fészkelést azon 1100 négyszögöl öles holdanként 1, azaz egy korona térítés ellenében készségeggel vállalták.

Vannak ugyan fészkebe vető olyan gépek is, amelyek a tengerit kockásan vetik, de ezek gyakran hibáznak úgy, hogy vetésük többnyire csak egy irányban művelhető. Ujabban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete egy „Simplex” nevű kézi fészkelőgépet hoz forgalomba, amelyről Kiss Mihály kecskeméti kisgazda a következően nyilatkozik: A Simplex kézi vetőgéppel tömött talajon 7 kat. holdba 56 liter tengerit fészkelünk 120 cm-re megvonalozott sorokba el. Fészkenként 5–6 mag esett s egy hold bevetését 6 óra alatt végeztük el. Ilyen műveléssel 5–6 mázsával több termést értünk el holdanként, mint az eddig szokásos kapa utáni soros vetésű művelési móddal. A Simplex vetőgépről a legnagyobb elismeréssel vagyok és bárkinek is melegen ajánlom. Megjegyzem ugyan, hogy én őszi mély szántás és tavasszal kétszeri fogasolás után alkalmaztam a Simplex vetőgépet. Ezt a gépet nem próbáltam ugyan ki, de annyit tudok róla, hogy a fészkenként adagolt magmennyisége szabályozható. Így a nevezett gazdatársnak bizonyára oka lehetett arra, hogy ilyen sok magot vetett. Kezelése nagyon kényelmes, egyszerű és gyors, munkaképessége tehát nagy. A magot különben biztosan a földbe helyezi és a munka vele állva végezhető; innen ered nagy munkaképessége is. Kár, hogy a lábitó vas, amelyre a munkás munkaközben rálép, nem állítható; mert ekkor a vetés mélységét is szabályozni lehetne.

Népfőiskolai tanfolyamok mindenfelé.

A Magyar Gazdaszövetség december és január hónapokban Jászberényben és Jászókszálláson rendezett népfőiskolai tanfolyamokat. E tanfolyamon a gazdaközönségnek beiratkozott és önkéntes hallgatói oly ismeretekkel lettek gazdagabbak, amelyeket mai iskoláinkban meg nem szerezhetnek. De amelyek tudása nélkül a magyar gazda, h. lyét a világversenyben megállani nem bírja. Akik ezeket a tanfolyamokat végighallgatták, tájékozottságot szereznek mindama kérdésekről, amelyek alapján a mai kor haladásával lépést tartani tudnak és a természettől megáldott tehetségüket eredményesebben bírák, úgy a saját maguk gazdasági és mivellődési előrehaladása, valamint a nemzet javára gyümölcsösöztetni. A hallgatók a legteljesebb mértékben átértették e tanfolyamok lehetőségét. Szorgalmasan, odaadással, kitartással végezték munkájukat, hallgatták az előadásokat, jegyzetek, miáltal feltétlenül szélesebb látókörre, több tudásra tettek szert, mely alapon biztosabban bírnak majd az előttük álló nehéz utakon eligazodni és haladni. Február 8-án meg Nagy-körösön nyílt meg a Magyar Gazdaszövetségnek ugyancsak két hónapra rendezett tanfolyama, mely alkalommal az első előadást Czettler Jenő igazgató a tanyai lakosság kulturális és gazdasági tömörüléséről tartotta. Ezeknek a tanfolyamoknak hallgatói fogják társadalmunk testében azt a kovászt képezni, amely az egész csonka hazánkban hirdetni és terjeszteni fogja: *hogy csak tanulás útján mivellődés és gazdasági emelkedettség révén tudjuk és bírjuk nemzeti sulyunkat és elrablott területeinket visszaszerezni. Mert a rövidlátó önzés, a butaság és a tuncaság a legnagyobb átka az embernek, annál inkább a termelő gazdának!* Ez a tudat vezette a Gazdaszövetséget eme tanfolyamok rendezésénél. Vajjon Debrecenre e téren mikor kerül a sor?...

Drágább lett a német szén, mert a munkások helyzetének javítása céljából 23 márkával emelték tonnájának árát.

Kiviteli engedélyt adtak 35 ezer hektoliter borra, de a magyar korona erős javulása folytán a kivitel csaknem egészen megszűnt.

Művészet.
Kürthy Zoltán

— Debreceni kettős hangverseny alkalmából. —

Meglepő jelenség, hogy zeneművész egyszerre két hangszernek legyen mestere. Csak igen kiváltságosan megáldott kivételes szellemeket küld a gondviselés ilyen gazdag örökséggel még a különben meglepő jelenségekben gazdag zenei világba is. Ezek közé tartozik Kürthy Zoltán is, aki külföldre készülő körútja előtt most mutatja be kiváltságos művészetét Debrecen közönségének. Ezek a sorok azonban nem reklámnak készülnek, erre a művésznek nincs szüksége, hanem egyszerűen emlékezőseivel valakinek, aki azt a tüneményes zenei jelenséget az első perctől máig kibontakozni látta, s aki talán a legjobbat cselekszi, ha elmondja egyszerűen a pusztá tényeket ebből a csodálatos fejlődésből. A belső titkok titkába ugye hatol be emberi szem, ami benne él, arról annak lesz képe, aki meghallgatja művészetét.

Kürthy Zoltán úgy indult el, mint egy csodagyermek, de — hála édesapja zenei és nevelői bölcsességének — nem úgy folytatta, mint a legtöbb csodagyermek szokta, akit a pénz vagy hírszerzés igájába fognak, hanem úgy folytatta, ahogy azok szokták, akik egy végtelenül drága örökséget a végtelenül mély felelősséget érzik. Nem hogy mennyi pénz lehetne szerezni, hanem hogy milyen csodálatos tehetség kiművelését bízza rá az Isten, ezt érezte a művész édesapja, Kürthy Sándor, mikor fiában felismerte a kivételes megáldottságot. Az ő érdeme az áhitatossággal rokon lelkiismeretes gond, mellyel fia művészi fejlődését vezette és sokszor emberfölötti áldozatokkal biztosította. Főle örökölte a gyermek a zenei lelket, aki maga egy régi zenész család sarja, s akin keresztül Zoltánban a nemzetségeken keresztül tömörülő tehetség a legmagasabb fokra hatványozódva jelent meg.

A szászvárosi Kun kollegium zeneitanára volt Kürthy Sándor, mikor fia született. A Kürthy nevet már is nevetéssé tették Erdélyszerte nagy stílusú hegedű koncertjei, s még valami, egészen kivételes szuggesztív ereje, mellyel az egyszerű középiskolai zenekart olyan produkciókra képesítette, hogy a fiuk s a hallgatóság egyformán lázba jött tőle és a fél Erdélyt bejárta a szászvárosi diákok bandája a „Kürthy-koncertekkel”.

Milyen izgatottan és reménytelve várta: lesz-e a fiában muzikalitás! — Nem sokáig kellett várnia. Alig múlt a gyermek három éves, egyszer csak megszólal, amint valaki a zongorán valami gyakorlatot játszik: „Jaj be rosszul játszik az a fiú!” — „Aha, a gyerek kezd érdeklődni” gondolja az apja, mosolyogva. De Zoltán megint csak felkacag: „Jaj be rosszat fogott megint az a fiú! Nem az kell oda!” — „Nem az kell... hát te... te hallod, hogy nem az kell...? Dadogja boldog rémüléssel az apja: „Persze, hogy hallom, ez kell!” és éneklés és füttyölés vékony gyermek ajkával az odaváló hangot.

Lohetetlen leírni a boldog megrendülést, mely átjárta az apa szívét. Hiszen ez kivételes isteni ajándék, ez rendkívüli kiváltság! Az abszolút zeneiségnek ilyen csodálatos megnyilatkozása! Minő kincsek rejlenek ebben a gyermekben! Milyen szent feladat ezt a zengő világot megszólaltatni! És Kürthy Sándor, aki egy minden igérettel gazdag művészi pályán már igen messze előre haladt s ott állt, ahol a nagy nyilvánosság adja meg a művésznek a szabad levelet a lelkek fölötti művészi uralomra, ettől a perctől fogva csak fiának élt, a maga művészi ambícióit csaknem kikapcsolta programjából. El is érte, hogy Zoltán a legtökéletesebb módszerrel és a legbiztosabb uton jutott el csodálatos zsenialitása kibontakozásához, oda, ahol ma van.

Első mestere természetesen édesapja volt, végtelenül finom ösztönrel találva el a három éves gyermek számára a vonzó, egyszerre mégis haladó módszert s bájos dolog volt látni az apróságot, amint boldogan mutogatta az ismerősöknek: ez a c ujjam, ez a d ujjam...

Tüneményes gyorsasággal bontakozott ki a csodálatos muzikalitás a Zoltán lelkeben. Hallása abszolútsága úgy emelte túl a technikai tudnivalók nehézségein, mint madarat a szárnya az ő igazi világába. A szülő és a művész egyformán a legkiválóbb mestereket kereste a gyermek számára, előbb Kolozsvár kiváló konzervatóriumán, aztán Budapesten, az országos zeneakadémián, ahol az orgona és hegedű legkiválóbb pedagógusai fejlesztették képességeit, úgy hogy a tíz éves gyermek már olyan mesterien játszott a fasoni új ref. templom nagyszériű orgonáján, (ahol édesapját akkoriban orgonistának megnyerték), hogy aki hallotta, Mozart vagy Bachra emlékeztető jelenséget vélt látni s hallani. Tízennégy éves korában abszolválta az akadémia hegedű tanszakát, s a nyilvános versenyen megnyerte a Reményi-díjat, kevéssel később az orgona művészi oklevelet kapta meg, időközben pedig a zeneszerzési tanszakot is elvégezte, úgy hogy a 17 éves ifjunak három művészi oklevele van, negyediknek pedig megszerezte a zeneitanári oklevelet is. Jelenleg, a legkomolyabb tanulmányok betetőzéséül, Hubay mesternek legutolsó ösztözlő, elmélyítő kalauzolásá mellett készül művészi hivatalára, amelyet komolyabban, áhitatosabban senki sem foghat fel, mint Kürthy Zoltán és édes apja.

Tehát nem három oklevele teszi értékesé ezt a művészi zseniséget, hanem az a rendkívüli zeneiség, amelyiknek azok az okmányok csak töredékes jelzői. Mi él benne, csak az tudhatja meg, aki közvetlenül átadja magát zenéje hatásának. Zeneszerzeményei, fájda-tem, alig remélhetik, hogy hamarosan napvilágot lássanak a mai nyomdai viszonyok közt. Pedig e változatos és rendkívül sokoldalú szerzeményekben (nagy zenekari szimfonikus művek, vonósnégyesek, hegedű és orgona darabok) egy rendkívül határozottan kidomborodó zenei egyéniség nyilatkozik meg valami izgatottan érdekes formában, valami sajátosan egyéni modernséggel, természetesen, hiszen nem csavarhatja vissza magát száz, vagy akár csak harminc évvel ezelőtti stílus szellemébe.

Legutóbbi orgona és hegedű szerzeményei közül néhányat bemutat mindkét hangversenyén (ápr. 12 és 14).

Előadó művészetét kellene még jellemezni, ez azonban a legkevésbé szükséges: nagystílusú játékát, melyet az interpretált darabok felkénnek hódolatlejes megszólaltatása tesz nagy stílusává, mindenki maga fogja tudni most megtapasztalni, s a reklámcinálástól e sorok írója éppen olyan távol van, mint a mennyire irtózik tőle a művész maga. Nem is készültek egyébrek e sorok, mint egyszerű visszaemlékezésnek, bár mindenestre azt is hisni merik, hogy valami haszna lesz belőle művészek és közönségnek egyaránt: az, hogy segítsen közelebb hozni őket egymáshoz, hogy aztán a művészi hatás-varázsa elvégezze a közönség összeforrását a művésszel, kinek művészi kiváltságánál csak egy nagyobb erenye van: a szerénysége.

Tankó Béla.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

SZÍNHÁZ.

„A mi falunk” nagy sikere. Than Gyula új népszínművének, „A mi falunk”-nak rendkívül nagy sikerét bizonyítja a közönségnek az a páratlanul álló általános, nagy érdeklődése, amelyet a darabnak minden előadása iránt tanusit. Szombaton este negyedszer játszották „A mi falunk”-at ismét szorongásig zsufolt nézőtér előtt. Szinte büvös varázsa van „A mi falunk”-nak. A darab kellemes szórakozást nyújt megkapóan érdekes történetével, pompás humoru epizód-jeleneteivel. Hétfőn és kedden este ismét műsoron van „A mi falunk”. Hétfőn bérletstűnetben, kedden pedig „B” bérletes előadásban játszik.

A Csokonai-színháznak nyújtott engedmények. Az egyik közelmúlt közgyűlés Kardoss Gézának, a Csokonai-színház igazgatójának bizonyos kedvezményeket szavazott meg. Ezen kedvezményekről annakidején beszámoltunk. A közgyűlés ezen határozatát jóváhagyás végett felterjesztették az illetékes miniszter elé. Most a kultuszminiszteriumból leirat érkezett, mely arról szól, hogy a kultuszminiszter a közgyűlési határozatot meg fogja előbb tüzetesen vizsgálni, melynek megtörténteig a közgyűlési határozatot nem hagyhatja jóvá.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

* Vasárnap délután **A piros bugyeláris**, este pedig **A kékszakállú herceg** kerül színre.

* Hétfőn délután mérsékelt helyárakkal **Az elnémult harangok** kerül színre. Az előadások iránt ismét nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Hétfőn este **A mi falunk** kerül színre.

Kedden B) bérletben megy **A mi falunk**. Április 5-től keddtől kezdve az előadások fél 8 órakor kezdődnek.

* **Lesano**, cirkuszdráma 5 felvonásban, szenzációs trükkök ma utoljára az Arany bika moziban. Jegyelővétel.

* **Sátán naplója**, fantasztikus filmjáték 6 felvonásban, ma utoljára az Apollóban. Holnap, hétfőn Ohnet regénye: **Damaszkusz** csillaga, 6 felvonásban kerül műsorra. A főszerepeket Lucy Dorraine és Petrovich Szetiszlav játsszák.

* **Madame Recanéer**, Fern Andra a címszerepben, történelmi dráma 6 felvonásban, ma utoljára az Urániában. Holnap, hétfőn: A szerelem vására című 7 felvonásos dráma Mia May főszereplésével lesz bemutatva.

A tőzsde

Budapest, április 2. (Nemz. St. t. jel.) Értékpapírpiac magánforgalomban csendes és üzletlenség volt. **Valutapiac** hasonlóan: Do llár 351, osztrák korona 47, márka 520, szokol 430, lei 415, osztrák kifizetés 49.

Zürich, magyar korona 187 1/2.

Bécs, április 2. Arra a hírre, hogy a magyar korona árfolyama a külföldi piacokon ismét emelkedett, nagy kereslet indult meg a budapesti kifizetés után. **Budapestet 225 jegyezték, magyar bankjegy 224.**

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

HATÓSÁGIL EG TÁMOGATOTT NÉPRUHÁZATI CZIKKEK KIÁRUSÍTÁSA SIMONFFY U. 2.

(városi bérház, volt burgonyaelosztó helyiségben.)

KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakancsok, Női és gyermekcipők, Pustlák, stux bricsosz és pantalló nadrágok, Férfi és női fehérneműk, Kanavászok, zephirek, Férfi ruha fustlák és zselg szövetek

A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

SPORT.

Női-torna a DEAC-ban. Értesitem a DEAC női svéd-torna tanfolyamára jelentkezett hölgyeket, hogy a tornaórák kedden ismét megkezdődnek. A tornaórák kedden délután 5-6-ig és pénteken délután 4-5-ig tartanak meg a „Dóczy” tanintézet tornatermében Kiss Aranka tornatanárnő vezetésével.

Mi lesz vasárnap. Diószegi-úti pálya délután 4 óra DEAC-DMTK bajnoki mérkőzés. A két csapat mutatta az eddigi mérkőzéseken a legjobb formát, így erős és izgalmas mérkőzésre van kilátás. Erős küzdelem után a DEAC két góllal győzelmet várjuk. Bíró Szabó Kálmán lesz.

DTE-Szolnoki MTE. Előzőleg 2 órakor játszik a két csapat a Szolnokiak csuk otthonukban oly veszélyes ellenfelek, így a DTE győzelmet várjuk.

Újgötéri pálya délután 4 órakor DKASE-Nyiregyházi TVE bajnoki mérkőzés Legutóbbi találkozásuk alkalmával a KASE győzött, most eldöntetlen eredmény a legvalószínűbb.

Előzőleg DVSC-DNYSC bajnoki mérkőzését benyolítják le. Tekintettel arra, hogy a Vasutasok meghantikapelve állanak fel, a Nyomdászok nem egészen reménytelenül állanak fel. Bíró Kerekes Géza lesz.

Hétfőn. Gyümölcsoltó boldogasszony napján csak az Újgötéri pályán lesz mérkőzés. A Nyomdász Sport Club a Szolnoki MTE-vel játsza le a bajnoki mérkőzését, míg utána a válogató bizottság által rendezett trial-mérkőzést fogják lebonyolítani.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bélyegzőgyár és vésőműhely PAULÓ I. Bathányi-utca 22. Telefon 1365.

Aranyat mindenféle ezüstöt briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2 szám. I. emelet.

Forgács István mődrás Bádagos-u.

Kiadó 2 hold föld város alatt haszonbérbe, vagy felébe — Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Kőváry és Altmann szőlők, piac 42. Pannónia épő ut. Bármilyen szakmába végo munkákat pontosan és jutányosan készítünk.

Épületek javítására kisebb munkás iparost keresünk. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Koros Sándor (főrl.-szob) Kéziláda Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Irodának központban 2-3 szobát keresek dr. Bige Géza ügyvéd. Péterfia u. 39.

Kerítésfonatok huzal szeg, metsző olló, napi áron kaphatók **Sesztina Lajos** vasútiútban.

Szőlőkaró száraz akácfaiból készült hat sukkoz 5000 darab Hajduhadházon 1623 sz. a. eladó.

Eladó ház Baross-u. 16. sz.

Szőlővesszőt gyökerest keresek megvételre. Ajánlatokat Vár-utca 8 szám alá kérem.

Rikancsok felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal a kiadóhivatalunkban

Zeneszerek! Mindenféle vonós és fuvós zeneszerek felvételnek a Pavillon laktanyában. Jelentkezni lehet mindennap délelőtt 9-12-ig a Pavillon laktanyában Nőth ezredkarnagnál Debrecenben.

DEBRECENI Kalapgyár SZELLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ**

Handwritten notes on the right margin: "Hajduföld 1921/1", "hebreu a...", "nőm...", "fi..."

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

Ma, Április hó 3 án, vasárnap

TARZAN I. rész

7 felvonás, amerikai világsléger.

IBOLYAVÁROS

természeti felvétel.

Előadások kezdete d. n. 4, 6 és 8 órakor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8,
III. 6 korona.**KALAPOK JAVÍTÁSÁT**

szakszerűen eszközöl

M. Nagy Mihálykalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.
Kéz kalapokban nagy választék.**Butorozott szobát**keresek teljes ellátással, le-
hetőleg közel a Piacz-utcahoz.
Ajánlatokat a kiadóba kérek**Óvadékképes
2 pénzbeszedő
és 1 szolga**felvétel a Kerületi Munkásbiz-
tosító Pénztárnál. Jelentkezni le-
het d. e. 9-12 óra között az
igazgatónál.**Mész és cement árak**Az árvizsgáló bizottság az 1921
március hó 22-én életbeléptetett
mész és cement árszabályt teljes
egészséges hatályon kívül helyezi és
1921 április hó 3-tól kezdődőleg a
következő árszabályt lépteti életbe:

A) fehér mész:	
100 kg.-ként 1000 kg.-on felüli eladásnál	350.— K
100 kg.-ként 1000 kg.-on aluli, de 100 kg.-on felüli eladásnál	360.— K
kg.-ként 100 kg.-on aluli eladásnál	4.— K
B) portland cement:	
100 kg.-ként 1000 kg.-on felüli eladásnál	418.— K
100 kg.-ként 1000 kg.-on aluli, de 100 kg.-on felüli eladásnál	438.— K
kg.-ként 100 kg.-on aluli eladásnál	5-20 K
C) román cement:	
100 kg.-ként 1000 kg.-on felüli eladásnál	277.— K
100 kg.-ként 1000 kg.-on aluli, de 100 kg.-on felüli eladásnál	290.— K
kg.-ként 100 kg.-on aluli eladásnál	3-40 K

Abban a tekintetben, hogy a
fenti cikkek honnan származnak,
különbség nem tétetik.Az ellen, aki a jelen szabály-
ban megállapított árnál magasabbat
kér, követel, vagy fogad el, vagy
ad, az 1920. évi 15. t.-c. rendelke-
zései nyerne alkalmazást.

Árvezsgáló bizottság.

Tűzifátvagontételekben valamint ölenként
is azonnal szállít**Polyánszky fakereskedő**

Telefon 182. Szoboszlaj-ut 1. Telefon 181.

**„HANGYA” szövethet Rózsa-u. 2.
elsőrendű cipő érkezett.
Olcsón, mélyen leszállított
áron kapható. Vezetőség.****Hirdetmény**Selyemtenyészéssel foglalkozni
óhajtok felhívottnak, hogy ebbeli igé-
nyüket szóval vagy írásban: se-
lyemtenyészési felügyelőség, Ho-
mókkert, Gróf Tisza István-utca 4.
sz. alatt 3 nap alatt okvetlen jele-
sék be, mert a később jelentkezőket
figyelembe venni nem lehet. Meg-
jegyeztetik, hogy a selyemtenyész-
tással csak azon egyének foglalkoz-
hatnak, kik legalább is 40-50 kg.
gubót képesek lesznek kitermelni,
illetve annak felneveléséhez elegendő
helyiséggel rendelkeznek. A felügye-
lőség azt akarja, hogy minden te-
nyesztő rövid 3-4 heti fáradsága
után legkevesebb 6-8 ezer koronát
kaphasson.Selyemtenyészési
felügyelőség.**FEHÉRTÓI BELA**

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalék pénztári enged-
ményt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez**Maga hamis Benedikt Jenő**fogért, aranyért, briliánsért a
legmagasabb napi árat kaphatjaujjonnan berendezett aranyműves
és ékszerész üzletében Piac 72.**Parfüm, szappan**Telefon 14-80 arckenőcsök, kölnivizek, fogpaszták, szájvizek, hajszesz, fésű és keféáruk, irigátor
felszerelések, kötszerek, Creolin fertőtlenítő szerek legolcsóbban szereshetők be a
Telefon 14-80.
Korzó Droguerában Piac-utca 42.**Saját gyáramban készült modern
kivitelű tömör és kemény fa :: ::****hálószoba, ebédlő berendezés, leányszoba, festett butor****nagy választékban kaphatók igen
olcsón 20% árengedmény mellett****Jancsó Testvérek butorraktárában**Szinházi átjáró Csapó-u. 17. szám.
Üzleti telefon 10-30.Gyártelep Simonyi-ut Bérczi-u. 8.
Gyári telefon 10-35.**GEBAUER KAROLY ÉS TARSA**

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-ÚJCSZA 2. SZÁM.

Alapították:
1865. évben.Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
TELEP: Homókkert, Hid-utca 8. szám.**Konyhakertésznek**kiválóan alkalmas 950 □ öi területű föld rajta
jó készületű lakóházzal, gyümölcsfák és
kuttal a Tócskeriben eladó.
Nemes-u. 7. szám alatt

Alkalmi vétel

Cím a kiadóban.

**Faszén,
kátrány és
ammoniak sulfát**
kicsinyben és nagyban kapható a
Gázgyár-ban.**Lapkihordó asszonyok**felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piacz-utca 59. szám alatt**Kálvinista Szemle**REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-
TÁRSADALMI és POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztő:

DR. SEBESTYÉN JENŐ

szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.Előfizetési ára egész évre 100, félévre 50 K
Kutatványsszámmal küld a kiadóhivatal.**Követeljemindenütt****GERŐ CZÉG CZIPÓ- GAF**Készítményeit védjeggyel
Na nem kapna kereskedőjénél, egy forduljon
közvetlenül**Gerő Adolf Fia cég- Budapest,**
IV., Kossuth Lajos-utca 4.Cipőüzem: Budapest, I. Beresényi-u. 19
Nagybani osztály:
Budapest, V., Akadémia-utca 6.**Értesítés.**A városi számvevőség értesíti
a Debreczen város területén levő
szőlőbirtokok tulajdonosait, vagy bér-
lőit, hogy a hatósági részgáléria igényt
tartók részére a részgáléria árának be-
fizetése és az utalványok kiadása f.
hó 5-én kezdetét veszi.Az utalványok Városháza I. e.
10. sz. szobában adatkak ki, na-
ponta délelőtt 8-12-ig. A részgál-
árának (kg-ként 50 korona) be-
fizetése pedig a városi házipénztárnál
eszközleendő fenti időben. Városi
számvevőség.

Debrecen, 1921 április.

Kondor, főszámvérő.

FümagvakFinom parkvegyület
Alla kertti pázsit
Angol perje
Sötétparjaeredeti külföldi minőségek beér-
keztek s kaphatók**Kontsek Géza**mag kereskedésében Debreczen,
Kossuth-u.**Felhivas**Azok, akik Debreczen szab. kir.
városban és területén tartózkodnak,
1900. évi születési évfolyammal futa-
labb születési évfolyamba tartoznak
és a háboru alatt katonák voltak
vagy a nemzeti hadseregbe önként
beléptek, valamint az 1900-1865.
évi születési évfolyamhoz tartozó
egyének is, akik a háboru alatt ka-
tonák ugyan nem voltak, de a nem-
zeti hadseregbe szintén önként be-
léptek és a tényleges szolgálatból
bármily okból elbocsájtattak és je-
lentkezési kötelezettségüknek még
eddig eleget nem tettek, nyilvántar-
tásba vétel végett a nem ténylege-
seket nyilvántartó hivatalban (Pénz-
ügyi palota II. emelet 11. ajtó sz.
alatt) aaladéktalanul jelentkezzenek.
Debrecen sz. kir város ta ácsa
nyilvántartásba**CUNARD LINE****Cabin-osztály**

Saxonia (13620 tonna) ind. ápr. 9.	máj 12.
Albánia (13980 tonna) ind. ápr. 14.	máj. 26.
Caronia (24770 tonna) ind. ápr. 16-án	május 17.
Imperator (52117 tonna) ind. ápr. 26.	május 21.
Aquitania (48190 tonna) ind. ápr. 23.	május 14.
Mauretania (38920 tonna) in. ápr. 30.	május 28.
Germania (24770 tonna) ind. máj. 3.	

Budapesti iroda VIII. Baross-tér 9.